

Stav plnění úkolu zadaného Ministerstvem kultury ČR

Úkol: Zahájit jednání s nakladateli o zaslání elektronických verzí tiskových předloh periodik v souladu s přípravou zákona o elektronickém povinném výtisku publikací.

Projekt Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR

Problematikou elektronických publikací se obšírně zabývá projekt Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) (DF12P010VV006), jehož řešitelem je RNDr. Tomáš Svoboda. Výsledkem projektu by měl být zejména návrh na změnu legislativy v oblasti odevzdávání povinných výtisků elektronických publikací a také systém pro jejich odevzdávání, zpracování, uchování a zpřístupnění v Národní knihovně ČR, potažmo v síti českých knihoven. Projekt probíhá v období let 2012-2015. V rámci řešení tohoto projektu byla iniciována setkání se zástupci vydavatelů a nakladatelů elektronických publikací (Svaz českých knihkupců a nakladatelů, Unie vydavatelů periodického tisku, jednotlivá nakladatelství a vydavatelství).

Průběžné výsledky projektu včetně dokumentace z proběhlých setkání jsou k dispozici na webových stránkách projektu <http://edeposit.nkp.cz/>. Nejbližší seminář proběhne v prosinci 2014 za účasti zástupců uvedených organizací. Současná praxe NK ČR

Současné pojetí získávání, zpracování, uchovávání a zpřístupnění elektronických časopisů v Národní knihovně ČR zasahuje do agendy několika oddělení, zejména Oddělení archivace webu, případně Oddělení periodik. Vzhledem k tomu, že povinné odevzdávání elektronických časopisů není v současné době podloženo zákonem, je na dobrovolnosti vydavatelů, zda elektronické podoby povinných výtisků poskytnou a na možnostech knihovny, jak s nimi naloží.

Oddělení archivace webu se zabývá sklízením a archivováním českého webového prostoru, do kterého spadají i elektronické časopisy. WebArchiv spolupracuje s Českým národním střediskem ISSN. Středisko ISSN zasílá za každý měsíc seznam periodik, jejichž vydavatelé zažádali o přidělení čísla ISSN pro elektronická periodika a současně prostřednictvím formuláře vyjádřili zájem o archivaci. Tyto návrhy prochází procesem evaluace a testování na případné technické problémy. V případě jejich schválení je navázán kontakt s vydavatelem periodika za účelem získání smlouvy o poskytování elektronických online zdrojů, popř. vystavení webového zdroje pod licencí Creative Commons. Na základě této smlouvy nebo licence je sklízen v daných intervalech obsah dané domény. Dostupnost je možná prostřednictvím digitální knihovny českého webu, tzv. WebArchivu (<http://webarchiv.cz/>). Bibliografické záznamy elektronických časopisů, které mají smlouvu s WebArchivem, jsou uvedeny v elektronickém katalogu NK ČR - bázi NKC a jsou součástí Souborného katalogu ČR a České národní bibliografie. Záznamy obsahují odkaz na online verzi časopisu na webu, pokud je volně dostupná.

Oddělení periodik má na starosti agendu spojenou se získáváním, zpracováním a částečně i uchováním a zpřístupněním povinných výtisků tištěných periodik. Podílí se také na zpřístupnění českých i zahraničních plnotextových či bibliografických databází, dostupných v NK ČR a zároveň i na koordinaci dostupnosti vybraných databází v dalších českých knihovnách na bázi multilicencí. V rámci agendy správy povinných výtisků periodické produkce se objevují případy, kdy bylo vydávání tištěného periodika ukončeno a pokračuje pouze v elektronické podobě (např. časopisy *Littera Scripta*, *Nová čeština doma a ve světě*, *MM Science Journal*). Informace o těchto titulech jsou

předávány do Oddělení archivace webu. Někteří vydavatelé o přechodu výhradně na elektronickou podobu uvažují a informují se na možnosti uložení a zpřístupnění tohoto typu dokumentu v NK ČR (např. Správní právo). Zájem o uložení v NK ČR projevují také vydavatelé časopisů v režimu tzv. otevřeného přístupu (např. The Central European Journal of Nursing and Midwifery).

Elektronické časopisy (ISSN, NKC)

K 31.10.2014 eviduje České národní středisko ISSN (Mezinárodní standardní číslo seriálu) 2070 přidělených čísel ISSN on-line pokračujícím zdrojům, z toho je 1208 živých a 862 ukončených. V elektronickém katalogu NK ČR – bázi NKC je uvedeno 287 záznamů elektronických časopisů v rámci WebArchivu.

Zpracovali: PhDr. Petra Šťastná, Odbor služeb, Oddělení periodik

Bc. Jaroslav Kvasnica, Odbor digitálních fondů, Oddělení archivace webu